

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 156/2012-47

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 3. októbra 2012 v senáte zloženom z predsedníčky Marianny Mochnáčovej a zo sudcov Petra Brňáka a Milana Ľalíka vo veci sťažnosti J. D., B., zastúpeného advokátom Mgr. P. A., B., pre namietané porušenie jeho základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom a uznesením Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 3 Tos 22/2012 zo 6. marca 2012 v spojení s postupom a uznesením Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 2 T/87/2010 z 20. októbra 2011 v súvislosti s rozhodovaním o jeho žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu z 10. októbra 2011 takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo J. D. na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp.

zn. 2 T/87/2010 v súvislosti s rozhodovaním o jeho žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu z 10. októbra 2011 porušené bolo.

2. J. D. priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v sume 269,58 € (slovom dvestošesťdesiatdeväť eur a päťdesiatosem centov), ktorú je Okresný súd Bratislava I povinný zaplatiť na účet jeho právneho zástupcu advokáta Mgr. P. A. do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.

3. Sťažnosti J. D. vo zvyšnej časti nevyhovuje.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. I. ÚS 156/2012-14 z 18. apríla 2012 prijal v časti podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť J. D. (ďalej len „sťažovateľ“), v ktorej namietal porušenie svojho práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom a uznesením Krajského súdu v Bratislave (ďalej aj „krajský súd“) sp. zn. 3 Tos 22/2012 zo 6. marca 2012 (ďalej aj „napadnuté konanie“) v spojení s postupom a uznesením Okresného súdu Bratislava I (ďalej aj „okresný súd“) sp. zn. 2 T/87/2010 z 20. októbra 2011 (ďalej aj „napadnuté konanie“) v súvislosti s rozhodovaním o jeho žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu z 10. októbra 2011.

2. Sťažovateľ v podanej sťažnosti argumentoval v podstate v dvoch rovinách. V prvej namietal dĺžku rozhodovania okresného súdu a krajského súdu o svojej podanej žiadosti o prepustenie z väzby z 10. októbra 2011 (doručenej okresnému súdu 10. októbra 2011), o ktorej rozhodol krajský súd po podaní riadneho opravného prostriedku „... *po vyše štyroch*

a pol mesiacoch...“, a *„... odôvodnenie rozhodnutia... vyznieva účelovo, nepresvedčivo a je v rozpore so zásadami efektívneho a urýchleného konania vo väzobných veciach. ... konaním okresného a krajského súdu došlo k nezákonnému a nedôvodnému prieťahu...“*, a tým aj podľa názoru sťažovateľa *„... k porušeniu čl. 17 ods. 2 Ústavy... v spojitosti s článkom 5 odsek 4 Európskeho dohovoru... a článku 46 ods. 1 ústavy v spojitosti s článkom 6 ods. 1 Dohovoru“*. Sťažovateľom podanú sťažnosť v tejto jej časti prijal ústavný súd svojím uznesením č. k. I. ÚS 156/2012-14 z 18. apríla 2012 na ďalšie konanie. V druhej rovine svojej argumentácie sťažovateľ namietal arbitrárnosť tak rozhodnutia prvostupňového, ako aj druhostupňového súdu v súvislosti s dôvodnosťou ďalšieho trvania väzby a ktorého argumentačné námietky, a to *„... vo veciach mojej väzby sa súdy vôbec nezaoberali mnou predloženými dôkazmi, ktoré jasne preukazujú jej nedôvodnosť. Svoje rozhodnutia síce odôvodnili, ale... bez akejkoľvek právnej relevancie vzhľadom na charakter rozhodnutia a jeho dôvody. Pritom sa vôbec nevyrovnali s argumentáciou môjho obhajcu, ktorá jasne preukazovala absenciu akéhokoľvek dôvodu väzby a vedome ignorovali predložené dôkazy, ktoré nahradili vlastnými úvahami... a teda došlo k porušeniu ustanovení zákona, ktoré mali za následok obmedzenie môjho ústavného práva na osobnú slobodu bez právneho dôvodu“*, ústavný súd uznesením č. k. I. ÚS 156/2012-14 z 18. apríla 2012 odmietol z dôvodu ich zjavnej neopodstatnenosti.

3. Sťažovateľ žiadal ústavný súd, aby o jeho sťažnosti rozhodol týmto nálezom:

„Uznesením Krajského súdu v Bratislave, sp. zn. 3 Tos 22/2012 zo 6. 3. 2012 a konaním, ktoré mu predchádzalo bol porušený článok 17 ods. 2, článok 46 ods. 1 Ústavy..., ako aj článok 5 ods. 4 a článok 6 ods. 1 Dohovoru...“

Uznesenie Krajského súdu v Bratislave, sp. zn. 3 Tos 2/2012 zo 6. 3. 2012 v spojitosti s uznesením Okresného súdu Bratislava 1, sp. zn. 2 T/87/2012 z 20. 10. 2011, ktorým zamietol moju žiadosť o prepustenie z väzby sa zrušuje.“

4. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadrili všetci účastníci konania. Za okresný súd jeho predsedníčka listom sp. zn. Spr. 3381/2012 z 19. júna 2012 a za krajský súd jeho podpredseda listom sp. zn. Spr. 3316/12 z 29. mája 2012. K vyjadreniam okresného súdu a krajského súdu zaujal stanovisko právny zástupca

sťažovateľa listom z 26. júla 2012. Súbežne so svojím vyjadrením zaslal právny zástupca ústavnému súdu aj podanie, ktorým doplnil pôvodný petit (bod 3) o povinnosť krajského súdu zaplatiť mu primerané finančné zadost'učinenie v sume 10 000 €.

4.1 Predsedníčka okresného súdu pripustila dôvodnosť sťažnosti, keď uviedla: „... je potrebné konštatovať, že doba od 10. 10. 2011 do 6. 3. 2012, teda od podania žiadosti do právoplatného rozhodnutia o nej, predstavuje dobu predpokladanú ustanoveniami v rozsahu ktorých Ústavný súd prijal ústavnú sťažnosť J. D. na ďalšie konanie. Toto porušenie však nie je možné vcelku pripisovať všeobecnej pasivite súdu, nakoľko v posudzovanom období sa konalo v merite veci (hlavné pojednávanie v termínoch 12. 10. 2011, 19. 10. 2011, 2. 11. 2011, 23. 11. 2011, 6. 12. 2011). Avšak vychádzajúc aj z ustálenej rozhodovacej činnosti Ústavného súdu je potrebné pripustiť záver, že vo vzťahu k postupu súdu v konaní o jeho žiadosti zo dňa 10. 10. 2011 je ústavná sťažnosť J. D. je odôvodnená.“

4.2 Podpredseda krajského súdu vo svojom vyjadrení pripustil existenciu priet'ahu v konaní o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby na podklade žiadosti z 10. októbra 2011, ale len vo vzťahu k postupu okresného súdu a k zistenému priet'ahu poukázal „... na problémy, ktoré vznikajú pre okresný súd pri prerokovaní tejto trestnej veci. ... sledovanie sústavne opakovaných žiadostí o prepustenie na slobodu viacerými obžalovanými a zlad'ovanie vytýčených termínov hlavných pojednávaní, môže spôsobiť stres u konajúceho sudcu. Treba vidieť, že je veľmi komplikované pre okresný súd, zadržať termín vytýčeného hlavného prerokovania veci a súčasne zabezpečiť predloženie spisu odvolaciemu súdu na rozhodnutie o žiadosti niektorého z obžalovaných.“

4.3 Právny zástupca sťažovateľa v stanovisku z 26. júla 2012, ktorým reagoval na vyjadrenie predsedníčky okresného súdu a podpredsedu krajského súdu, v podstatnom uviedol:

„Pokiaľ ide o vyjadrenie predsedníčky Okresného súdu..., s jej názorom o zapríčinenom priet'ahu senátom okresného súdu sa plne stotožňujem s tým rozdielom, že príčinou vzniku uvedeného priet'ahu je jednoznačne pasivita predsedu senátu a nemožno ju pričítať na vrub sťažovateľovi, alebo jeho obhajcovi.“

Pokiaľ ide o vyjadrenie predsedníčky senátu Krajského súdu..., som toho názoru, že v jej vyjadrení absentuje dôvod, prečo dňa 30. 12. 2012 účelovo vrátila spis Okresnému súdu Bratislava I, keď boli splnené všetky zákonné podmienky na rozhodnutie vo veci. Rozhodne sa však nemožno stotožniť s jej obhajobou konania predsedu senátu okresného súdu, kde vyjadruje svoje ľudské pochopenie so zapríčineným prieťahom. Legalizácia nezákonnosti odvolacím súdom je absolútne neprípustná a zavrhnutiehodná.“

5. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich vyjadreniami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie vo veci namietaného porušenia základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 ústavy a práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru. Jej prerokovanie na ústnom pojednávaní – vzhľadom na povahu predmetu posúdenia, ktorá je určená povahou namietaného porušenia práv – ústavný súd nepovažuje ani za vhodný, ani za nevyhnutný procesný prostriedok na zistenie skutočností potrebných na meritórne rozhodnutie vo veci.

II.

6. Zo sťažnosti a z jej príloh, z vyjadrení účastníkov konania a z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu okresného súdu sp. zn. 2 T 87/2010 ústavný súd zistil takýto postup okresného súdu v konaní o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby z 10. októbra 2011:

- 10. októbra 2011 – okresnému súdu bola doručená žiadosť obž. J. D. o prepustenie z väzby,

- 12. októbra 2011 – bolo na okresnom súde konané hlavné pojednávanie, ktoré bolo prerušené do 19. októbra 2011,

- 19. októbra 2011 – bolo pokračované v hlavnom pojednávaní na okresnom súde, ktoré bolo prerušené do 20. októbra 2011,

- 20. októbra 2011 – bolo pokračované v konaní hlavného pojednávania na okresnom súde, ktoré bolo v závere odročené na 2. november 2011,

- 20. októbra 2011 – bolo konané neverejné zasadnutie na okresnom súde o žiadosti obž. J. D. o prepustenie z väzby, ktorá bola zamietnutá, sťažovateľ podal sťažnosť,
- 2. novembra 2011 – bolo konané hlavné pojednávanie vo veci na okresnom súde, ktoré bolo v závere odročené na 23. november 2011,
- 23. novembra 2011 – bolo konané hlavné pojednávanie na okresnom súde, ktoré bolo v závere odročené na 6. december 2011,
- 28. a 29. novembra 2011 – okresnému súdu boli doručené podania obž. J. D. (sťažnosť) a sťažnosť právneho zástupcu JUDr. P. A.,
- 6. decembra 2011 – bolo konané hlavné pojednávanie, ktoré bolo v závere odročené na 18. január 2012,
- 23. decembra 2011 – spis bol predložený krajskému súdu na rozhodnutie o podaných sťažnostiach obž. J. D. a jeho právnym zástupcom JUDr. P. A.,
- 30. decembra 2011 – spis bol doručený okresnému súdu po jeho vrátení krajským súdom,
- 17. februára 2012 – okresnému súdu bolo doručené podanie obhajcu JUDr. P. A. – doplnenie dôvodov sťažnosti,
- 20. februára 2012 – krajskému súdu bol predložený spis okresného súdu (po doručení uznesenia okresného súdu sp. zn. 2 T 87/2010 z 20. októbra 2011),
- 6. marca 2012 – konalo sa neverejné zasadnutie na krajskom súde, žiadosť zamietnutá,
- 14. marca 2012 – okresnému súdu bol doručený spis s rozhodnutím krajského súdu sp. zn. 3 Tos 22/2012 zo 6. marca 2012.

III.

7. Z obsahu sťažnosti v časti, ktorú ústavný súd uznesením č. k. I. ÚS 156/2012-14 z 18. apríla 2012 prijal na ďalšie konanie, a predovšetkým návrhu rozhodnutia (petitu) vyplýva, že sťažovateľ namieta porušenie základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 ústavy a práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru postupom a uznesením krajského súdu sp. zn. 3 Tos 22/2012 zo 6. marca 2012 v spojení s postupom a uznesením okresného súdu sp. zn. 2 T/87/2010 z 20. októbra 2011 v súvislosti

s rozhodovaním o jeho žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu z 10. októbra 2011. Zvýraznil, že „Dňa 6. 3. 2012, teda po vyše štyroch a pol mesiacoch Krajský súd... rozhodol... Obhajoba konania predsedu senátu okresného súdu senátom krajského súdu v tom, že zákonný prieťah vznikol výlučne preto, že tento sa sústredil výlučne na vedenie hlavných pojednávaní a prieťah v doručovaní uznesenia je ľudsky pochopiteľný mimoriadnym stresom predsedu senátu, ktorému hrozilo nevykonanie vytýčených hlavných pojednávaní je obhajobou nezákonnosti konania predsedu senátu okresného súdu i senátu krajského súdu pri rozhodovaní o mojej sťažnosti.“

8. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

9. Podľa čl. 17 ods. 1 a 2 ústavy osobná sloboda sa zaručuje. Nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Podľa čl. 17 ods. 5 ústavy do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu. Podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru každý, kto bol pozbavený slobody zatknutím alebo iným spôsobom, má právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd urýchlene rozhodol o zákonnosti jeho pozbavenia slobody a nariadil prepustenie, ak je pozbavenie slobody nezákonné.

10. V citovaných ustanoveniach týkajúcich sa práva na osobnú slobodu je obsiahnuté aj právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd neodkladne alebo urýchlene rozhodol o zákonnosti väzby a nariadil prepustenie, ak je táto nezákonná (obdobne napr. III. ÚS 7/00). Zákon č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) vo svojom ustanovení § 79 ods. 3 priznáva obvinenému právo kedykoľvek žiadať o prepustenie z väzby na slobodu a zároveň ustanovuje, že „o takej žiadosti sa musí bez meškania rozhodnúť“. Podľa § 2 ods. 6 Trestného poriadku ak tento zákon neustanovuje inak, orgány činné v trestnom konaní a súdy konajú z úradnej

povinnosti. Väzobné veci sú povinné vybavovať prednostne a urýchlene. Z uvedeného vyplýva, že ústavne akceptovateľné v zmysle čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a čl. 5 ods. 4 dohovoru je držanie osoby vo väzbe z dôvodov a na čas ustanovený zákonom, ako aj také zaobchádzanie s ňou, ktoré zodpovedá zákonu, to znamená Trestnému poriadku.

11. Ústavný súd vo svojej judikatúre týkajúcej sa požiadavky urýchlenosti rozhodovania o žiadosti o prepustenie z väzby už viackrát konštatoval, že aj keď sa jednotlivé lehoty z hľadiska požiadaviek neodkladnosti alebo urýchlenosti posudzujú podľa všetkých okolností prípadu, spravidla lehoty počítané na mesiace sú príliš dlhé a nevyhovujú požiadavke rýchlosti (obdobne napr. III. ÚS 7/00, I. ÚS 18/03, III. ÚS 126/05). V konaní vedenom pod sp. zn. III. ÚS 126/05 ústavný súd uvedený právny názor ešte viac zvýraznil, keď uviedol, že požiadavke neodkladnosti, resp. urýchlenosti spravidla nemôže zodpovedať lehota konania presahujúca na jednom stupni súdu dobu jedného mesiaca a ani nečinnosť trvajúca týždne.

12. V danom prípade odo dňa podania žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu do rozhodnutia krajského súdu uplynuli viac ako štyri mesiace, čo by pri mechanickej aplikácii uvedenej judikatúry ústavného súdu malo viesť k vysloveniu porušenia základného práva sťažovateľa garantovaného čl. 17 ods. 2 ústavy, resp. čl. 5 ods. 4 dohovoru. K uvedenému záveru však ústavný súd môže dospieť len vtedy, ak k nemu dospeje po dôkladnom posúdení konkrétnych okolností prípadu.

13. Zo zistení ústavného súdu vyplýva, že sťažovateľ podal žiadosť o prepustenie z väzby 10. októbra 2011. V roku 2011 išlo o celkovo v poradí už o druhú žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby. Od času podania obžaloby prokurátora na okresnom súde 16. júla 2010 do času podania žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby z 10. októbra 2011 rozhodoval okresný súd o väzbe sťažovateľa celkovo trikrát, z toho dvakrát na podklade jeho žiadosti o prepustenie z väzby. V okolnostiach danej veci je potrebné dať za pravdu tej skutočnosti, že v trestnej veci sťažovateľa je štrnásť spoluobvinených, že ide o organizovanú skupinu, ktorá mala páchať sofistikovanú trestnú činnosť s diverzifikovaním úloh a povinností jednotlivých členov tejto organizovanej skupiny v hierarchicky

usporiadanej viacúrovňovej štruktúre riadenia. Taktiež je potrebné prisvedčiť tej skutočnosti vyplývajúcej z vyjadrení zainteresovaných súdov, že z dôvodu väzobného stíhania viacerých členov tejto organizovanej skupiny musel okresný súd a následne v dôsledku podaných opravných prostriedkov aj krajský súd rozhodovať, a to opakovane o žiadostiach o prepustenie z väzby viacerých obžalovaných, keď aj samotný sťažovateľ veľmi dôsledne využíval ustanovenie § 79 ods. 3 Trestného poriadku. Na strane druhej sa ústavný súd nemôže stotožniť s vyjadreniami o pracovnej zaneprázdnenosti predsedu senátu okresného súdu z dôvodu hlavných pojednávaní okresného súdu konaných napr. 12. októbra 2011, 19. až 20. októbra 2011, pretože aj napriek ich riadnemu konaniu okresný súd na neverejnom zasadnutí 20. októbra 2011 rozhodol o zamietnutí žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby. Navyše, v nasledujúcom krátkom období sa konali ďalšie hlavné pojednávania okresného súdu, a to 2. novembra 2011, 23. novembra 2011 a 6. decembra 2011, kde aj samotná fyzická účasť tak sťažovateľa, ako aj jeho právneho zástupcu umožňovala predsedovi senátu uskutočniť doručenie písomného vyhotovenia uznesenia okresného súdu sp. zn. 2 T/87/2010 z 20. októbra 2011 napríklad aj krátkou cestou. Táto skutočnosť je o to závažnejšia, že krajský súd, ako súd druhoінстанčný už raz svojim prípisom z 11. apríla 2011 vrátil okresnému súdu trestný spis ako predložený predčasne práve pre nedostatky spočívajúce v doručovaní rozhodnutí okresného súdu. Ak bol takýto nedostatok už raz postupu okresného súdu vytknutý, mal byť v nasledujúcom období o to viac braný na zreteľ. Nesústredený postup okresného súdu sa následne prejavil napr. v tom, že o nariadenom hlavnom pojednávaní na 18. január 2012 nie je v spisovom materiáli, ktorý si ústavný súd vyžiadal, žiadna zmienka o jeho uskutočnení. Nesústredený postup okresného súdu sa ďalej prejavil aj vo viac ako mesačnom prieťahu v doručovaní uznesenia sp. zn. 2 T/87/2010 z 20. októbra 2011, keď bol spis na okresnom súde prevzatý 30. decembra 2011, a k doručeniu predmetného rozhodnutia došlo až 10. februára 2012. Spis je potom predložený krajskému súdu až 20. februára 2012 potom, ako 17. februára 2012 právny zástupca sťažovateľa doručuje okresnému súdu svoj písomný podnet, v ktorom namieta prieťahy v postupe okresného súdu. Taktiež pozornosti ústavného súdu neuniklo, že v čase od 10. októbra 2011 do 14. marca 2012 rozhodoval okresný súd okrem žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby iba o jednej ďalšej žiadosti spoluobžalovaného o prepustenie z väzby z 18. októbra 2011.

14. S už uvedenými zisteniami ústavného súdu korešponduje aj názor krajského súdu, ktorý v dôsledku prietáhového postupu okresného súdu tak v konaní o žiadostiach sťažovateľa o prepustenie z väzby, ako aj samotného postupu okresného súdu v merite trestnej veci prepustil svojím uznesením sp. zn. 3 Tos 53/2012 z 12. júna 2012 sťažovateľa z väzby na slobodu, keď dôvodil: *„Po preskúmaní predloženého spisového materiálu odvolací súd musí konštatovať, že napriek tomu, že riešenom prípade ide o reštančnú väzobnú veci, jej prejednávaniu nie je venovaná taká pozornosť, aká sa vyžaduje k dosiahnutiu meritórneho prejednávania veci a jej ukončenia rozsudkom. Hoci väzba obžalovaného D. začala 12. 02. 2009, pričom obžaloba bola podaná na okresný súd 16. 07. 2010, vec nie je ešte ani len rozpojovaná v takom štádiu, aby sa mohlo očakávať jej skončenie. Napriek tomu, že odvolací súd v rozhodnutí zo 06.03.2012 upozornil okresný súd na zistené prietahy a možnosť vyodenia zodpovednosti voči predsedovi senátu, tento naďalej robil kroky, ktoré oddiaľujú ukončenie veci. Konajúci predseda senátu umožňoval obžalovaného D. eskortovať na rôzne výsluchy v iných veciach, pričom vo vlastnej veci nepristúpil ani len k vytýčeniu hlavného pojednávania. Tak sa stalo, že od ostatného hlavného pojednávania 06. 12. 2011 do 12. 06. 2012 nie je vo veci vytýčené hlavné pojednávanie a právom možno vysloviť, že v nastávajúcom letnom období už toto pojednávanie ani nebude možné vykonať pre čerpanie dovolení, hlavne obhajcami obžalovaných. Situácia sa vyhrotila tak, že najbližší termín hlavného pojednávania, ktorý by mohol byť aj zrealizovaný, je možné vytýčiť až na mesiac september 2012, čo znamená, že v reštančnej väzobnej veci sa nevykoná hlavné pojednávanie trištvrte roka.*

Aj keď je obžalovaný D. podozrivý zo spáchania závažnej majetkovej trestnej činnosti, nemožno mu uprieť právo zakotvené v § 2 ods. 7 Tr. por., v zmysle ktorého každý má právo, aby jeho trestná vec bola spravodlivo a v primeranej lehote prejednaná a aby sa vo väzobnej veci konalo urýchlene, bez prietahov a prednostne. Zistený nedostatok je v rozpore aj s článkom 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, v zmysle ktorého každý účastník súdneho konania má právo na vybavenie veci v primeranej lehote. Zistené nedostatky v postupe okresného súdu nemožno v žiadnom prípade označiť za vybavovanie veci v primeranej lehote a preto odvolací súd dospel k záveru, že obžalovaného D. je potrebné prepustiť z väzby na slobodu. Vzhľadom k tomu, že odvolací súd pristúpil k prepusteniu obžalovaného z väzby výlučne v dôsledku nesprávneho postupu

okresného súdu, nezaoberal sa ani ponúknutým písomným sľubom obžalovaného, ani náhradou väzby prijatím dohľadu probačného a mediačného úradníka a ani ponúknutou peňažnou zárukou, všetko v zmysle § 80 ods. 1 písm. b/, písm. c/, § 81 ods. 1 Tr. por.“

15. V nadväznosti na už uvedené ústavný súd zistil prietrahový (pomalý) postup iba v konaní okresného súdu. Ústavný súd teda dospel k záveru, že postupom okresného súdu pri rozhodovaní o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby z 10. októbra 2012 došlo zbytočne k neodôvodneným prietrahom, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľa na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 ústavy a práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru. Z týchto dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 1 výroku nálezu.

16. Pokiaľ sťažovateľ brojil proti krajskému súdu, ktorý rozhodoval o sťažnosti sťažovateľa (jeho právneho zástupcu) proti zamietavému prvostupňovému rozhodnutiu, ústavný súd v jeho postupe porušenie práv označených sťažovateľom nezistil, pretože nedostatočnú rýchlosť pri vypracovaní a doručení uznesenia okresného súdu sp. zn. 2 T/87/2010 z 20. októbra 2011 (čo predstavovalo jadro zistených nedostatkov, pozn.) nemožno pripísať na vrub krajskému súdu, a to o to viac, ak už v minulosti v tej istej trestnej veci bol okresný súd na podobné nedostatky upozornený (bod 13), resp. následne sa stali dôvodom na prepustenie sťažovateľa z väzby (bod 14). Preto v tejto časti ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 3 výroku nálezu.

17. Sťažovateľ ďalej požadoval, aby mu ústavný súd priznal primerané finančné zadosťučinenie v sume 10 000 € (bod 4). Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

18. Podľa názoru ústavného súdu jeho fakultatívna právomoc priznať primerané finančné zadosťučinenie podľa čl. 127 ods. 3 ústavy sťažovateľovi, ktorého sťažnosti vyhovie v merite veci, nie je samostatným nárokom sťažovateľa na akési odškodnenie za prípadné prietahy v konaní príslušného štátneho orgánu, ale má len akcesorickú povahu.

Satisfakčný potenciál rozhodnutia ústavného súdu teda nie je autonómny prvkom ním poskytovanej ochrany ani akýmsi paralelným titulom na domáhanie sa tejto ochrany. Takýmto titulom je len a výlučne potreba chrániť konkrétne základné právo sťažovateľa a prostredníctvom tohto práva aj princíp právnej istoty (I. ÚS 235/03). V okolnostiach posudzovanej veci a s prihliadnutím na uznesenie krajského súdu sp. zn. 3 Tos 53/2012 z 12. júna 2012 ústavný súd preto konštatuje, že samotné následné prepustenie sťažovateľa na slobodu a vyslovenie porušenia jeho práv v konaní o žiadosti o prepustenie z väzby je dostatočnou satisfakciou za zistené porušenie jeho práv. Preto v tejto časti ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 3 výroku nálezu.

19. Sťažovateľ ďalej požadoval, aby ústavný súd zrušil napadnuté súdne rozhodnutia (čl. 127 ods. 21 ústavy). Vychádzajúc z už uvedeného (body 14 a 18 in fine) ústavný súd konštatuje, že v následnom čase (po podaní ústavnej sťažnosti) bol sťažovateľ prepustený z väzby, a teda rozhodovanie o zrušení posudzovaných napadnutých súdnych rozhodnutí nad rámec vyslovenia porušenia sťažovateľových práv sa stáva otázkou skôr akademickou, keďže dôsledky zrušenia napadnutých rozhodnutí z pohľadu materiálneho smerovali k účinku, ktorý sťažovateľ dosiahol v dôsledku prijatého uznesenia krajského súdu sp. zn. 3 Tos 53/2012 z 12. júna 2012. Preto v tejto časti ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 3 výroku nálezu.

20. Sťažovateľ požiadal aj o priznanie náhrady trov právneho zastúpenia advokátom v sume 269,58 €. Ústavný súd v rozsahu advokátom vyčíslených trov z 26. júla 2012 (ktoré neprevyšovali jeho zákonný nárok, pozn.) priznal sťažovateľovi náhradu trov právneho zastúpenia, a to dvakrát po 127,16 € za dva úkony právnej pomoci a režijný paušál dvakrát 7,63 € (bod 2 výroku nálezu).

21. S poukazom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, sa pod právoplatnosťou rozhodnutia uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumie jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. októbra 2012